

МУКЕ ПО ПРАВИЛНИКУ

Наташа Марковић Атар
IX београдска гимназија
natasa.markov@gmail.com

Сажетак: Преглед активности које је ДШБС предузело поводом Правилника о критеријумима и стандардима за финансирање установе која обавља делатност основног образовања и васпитања, а који важи од 1. 9. 2015. године.

Кључне речи: правилник, министарство, ДШБС

После састанка који су заказали секретари школа у ОШ „Лазар Саватић“ у Земуну 12. маја 2015. године, коме су присуствовале и наше колеге, у име Друштва, написали смо писмо којим смо истакли зашто се не слажемо са новим Правилником и, по договору, послали га Радној групи 14. маја. Истакли смо да одабрани критеријуми за одређивање броја библиотекара нису у складу са:

- Правилником о програму свих облика рада стручних сарадника (Просветни гласник бр. 5/2012);

- Циљевима и исходима образовања и васпитања, дефинисаним законима;

- Међународним документима који регулишу рад школских библиотека;

- Затеченим стањем у школским библиотекама.

Као критеријуми при одређивању броја библиотекара нагласили смо да се морају уважити:

1. Величина и структура фонда школске библиотеке;

2. Посебност и сложеност посла које обавља искључиво школски библиотекар;

3. Специфичности рада сваке школе.

Позвали смо се и на Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“, бр.72/2009, члан 119 – о областима рада школског библиотекара, на Закон о

основном образовању и васпитању „Службени гласник РС”, бр. 55/2013, члан 50, као и на „Манифест за школске библиотеке” (IFLA/UNESCO).

Друштво школских библиотекара Србије упутило је 12. јуна 2015. предлоге за измене и допуне Правилника о критеријумима и стандардима за финансирање министру Срђану Вербићу, Снежани Марковић и Жељки Радојичић Лукић. Истакнута је специфичност у раду школске библиотеке и њена вишеструка улога у школи. Послата су писма Друштву директора школа Србије и председнику овог Друштва, у којима се тражи подршка школским библиотекаремa, али на писма нисмо добили одговоре.

Послали смо бројним медијским кућама текст, којим је истакнута важност многих улога школских библиотека у образовно-васпитном процесу и формирању младих људи и нагласили несагледиве последице до којих ће доћи применом нових правилника. Текст је послат и Друштву за српски језик, Библиографском друштву Србије, Српском књижевном друштву, Друштву учитеља, САНУ, Катедри за библиотекарство на Филолошком факултету у Београду, као и на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Медијска подршка дошла је из „Новог магазина“ и „Вечерњих новости“, часописа у којима су објављени текстови и коментари наших колега.

Друштво је Министарству просвете, Сектору за правне послове, 24. јуна послало предлоге за измене и допуне ЗОСОВ-а. С обзиром на чињеницу да су стручна друштва на републичком нивоу овлашћени предлагачи листа за чланове Националног просветног савета, предложили смо да представник Друштва школских библиотекара Србије, којег до сада нисмо имали, постане члан Националног просветног савета. Представници Друштва присуствовали су тим поводом „Јавној расправи“ одржаној 7. и 8. јула у Скупштини града Београда. Другог дана расправе Јулијана Брадић, члан УО ДШБС, истакла је у свом излагању важност и специфичност послова које обављају школски библиотекари.

Друштво је 28. августа упутило писмо Жељки Радојичић Лукић са предлозима да се установе јединствени критеријуми, на основу којих ће се утврђивати број извршилаца библиотекара и уједначи коефицијент за увећање броја библиотекара са коефицијентима других стручних сарадника.

Председница ДШБС упутила је писмо Министарству просвете 28. августа с молбом да прими представнике ДШБС-а поводом новог Правилника, који тек треба да буде

објављен. Истог дана је уследио телефонски позив из Министарства председници у којем јој је речено да представници Друштва могу да дођу одмах на разговор.

Том приликом Жељка Радојичић Лукић је упознала наше представнице са чланом 11. новог Правилника за основне школе, који се односи на библиотекарe и са ставовима Министарства просвете у вези са наступајућим Правилником. Наредног дана (субота, 29. август) обратили смо се Унији синдиката просветних радника и упознали их са информацијама у вези с Правилником који нама, школским библиотекарима, не одговара.

Првог дана нове школске године нови Правилник је ступио на снагу. Пошто смо се упознали са његовим садржајем, који је само погоршао положај школских библиотекара у образовно-васпитном процесу, чланови УО и НО су у електронској преписци саставили писмо и председница га је послала на адресу кабинета министра просвете тражећи састанак.

Друштво се обратило за помоћ Заштитнику грађана, чији је одговор био да нам не може помоћи уколико нисмо исцрпили све могућности, а то значи уколико нисмо имали састанак са министром.

Чланови Друштва су на друштвеним мрежама поставили петицију и апеловали за помоћ и подршку, обавештавајући јавност о томе колико су школски библиотекари погођени новим Правилником.

Није изостала ни медијска подршка – неколико колега је снимило прилоге за ТВ *Студио Б*, *РТС* и *РТ Војводина*. Добили смо и подршку Јасне Јанковић из Уније синдиката.

На сајту Друштва објављено је писмо које је Друштво упутило Министарству просвете 1. септембра, тј. одмах након ступања на снагу новог Правилника. У петак, 4. септембра, Друштво је послало писмо министру са молбом да прими наше представнике заједно са представницима друштва педагога и психолога. Одговор нисмо добили.

У име ДШБС, председница је 10. септембра послала свим школским управама писмо са молбом да се утврди тачан број слободних места библиотекара у школама како би колеге које су остале без 50% нормe или су потпуно изгубиле норму могле да виде где има слободних радних места. Да би се решили постојећи проблеми, Друштво је

одговорнима за овај посао понудило стручну помоћ и сарадњу. Ниједна школска управа није одговорила на наш допис.

Подршка школским библиотекарима дошла је из свих крајева Србије:

- Библиотека „Милутин Бојић“ на Палилули (Београд) организовала је, у сарадњи са нашим колегама, три трибине подршке школским библиотекарима под називом *Библиотеке у облацима*;
- У Нишу је чланица УО ДШБС Драгана Главашевић Пешић у сарадњи са Регионалним центром организовала трибину *Не затварајте врата школских библиотека*;

Слика 6. Трибина у Нишу

Слика 7. Трибина у Нишу

Слика 8. Трибина у Нишу

- Актив Актив школских библиотекара општине Чукарица је 12.5.2015. реаговао састанком, на коме је закључено следеће:

- Школска библиотека се свуда у свету сматра централном и најважнијом просторијом у школи и током последњих деценија тај тренд је почео да се негује и код

нас. Ученици у библиотеку долазе не само да позајме књигу, већ да проведу корисно време са вршњацима, читају енциклопедије, користе интернет, одржавају се часови, активно раде библиотечке секције. Затварање појединих библиотека или смањење радног времена, ученицима би ограничило доступност информацијама, и то у време када је актуелан пројекат за развој информатичке писмености код ученика. Осим тога, у многим сеоским срединама, које су, такође, делови општине Чукарица, не постоје огранци Градске библиотеке, па је, ако се изузме школска библиотека, најближа библиотека удаљена и по десетак километара;

- Библиотекари нису особе чији је посао само да дају књигу са полице, већ су високообразоване и свестране личности посвећене свом послу и ученицима и активно учествују и доприносе раду школе.

- Актив библиотекара основних и средњих школа Јабланичког округа, који успешно предводи Весна Филиповић Петровић, 1.10. 2015. упутио је захтев министру Срђану Вербићу, којим указује на нелогичности у новом Правилнику и предлог да се све може исправити „на тај начин што би се смањио број одељења потребан за једног извршиоца, односно, да се ангажованост библиотекара у установама образовања не везује за број одељења, већ се примењује одредба која важи за директоре школа. То даље значи да свака школа треба да има 1 библиотекара, без обзира на број одељења.“ Даље апелују „на чињеницу да су библиотекари у основним школама дискриминисани у односу на стручне сараднике и у односу на колеге у средњим школама.“ На крају су колеге изразиле наду да ће министар у најкраћем времену исправити неправду која је нанета школским библиотекарима.

И даље живимо у нади.

